

מסורת בידי מאבותי שלא ללמד אגדה לא לבבלי ולא לדרומי
 שהן גסי רוח ומעוטי תורה (ירושלמי פסחים פ"ה ה"ג ולד:).

שאינן עוסקים בתורה כראוי ויש לחוש שיוציאו טעמי המקראות
 לעניינים זרים או ילעיגו עליהן ח"ו (קרבן העדה שם).

ומטין הרברים כרצונם ואינן מכוונין אל האמת (פני משה שם).

חכמים היזהרו

א) לגבי מחלוקות-שורשיות רבות, באנו רק להדגיש את נטייתו של הירושלמי מול
 נטייתו של הבבלי, ולא לקבוע במסמרות נטויעים שיש ביניהם מחלוקת מוחלטת.
 למשל, כאשר אנו דנים על כך שתלמידי חכמים שבירושלמי מנעימים זה לזה בהלכה
 יותר מאשר בבבלי, הרי פשוט ברור וידוע שגם בבבלי מצינו שתלמידי חכמים מחבבין
 זה את זה, אלא שבירושלמי הדבר מודגש הרבה יותר, וכפי שהגמרא כתבה בפירוש.

ב) תורה מביאה לידי זהירות, ויש צורך בזהירות רבה כאשר באים להסיק מסקנות
 מהחילוקים שבין התלמודים. למשל, ישנו פרק על כך שהבבלי מדגיש יותר את
 חשיבות לימוד התורה: אלמלא תורה לא נתקיימו שמיים וארץ, השח שיחת חולין
 עובר בעשה ובלאי, כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין אותו גחלי
 רתמים, גדול תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות, אין דברי תורה מתקיימין אלא במי
 שממית עצמו עליהן, לא תימצא לא בסחרנים ולא בתגרים, אל ימנע אדם את עצמו
 מבית המדרש ומדברי תורה ואפילו בשעת מיתה. כל אלו, ועוד, נמצאים בבבלי ולא
 בירושלמי. אמנם ברור שגם לירושלמי לימוד התורה חשוב משאר המצוות, והדבר
 מוכח בכמה סוגיות, וכפי שנפרט שם. אלא שמסיבות שונות הירושלמי לא הדגיש זאת
 כמו הבבלי.

ג) למותר להדגיש את שאין צריך אפילו לציין, שהעיסוק היגיעה והעיון בירושלמי, אין
 בהם ה"א לשנות כחוט השערה מפסיקת ההלכה המקובלת מדור דור, שהרי עפר אנו
 תחת כפות רגלי הדורות הקדמונים, וכדברי הירושלמי "הראשונים חרשו וזרעו ניכשו
 כיסחו עדרו קצרו עמרו דשו זרו בררו טחנו הרקידו לשו קיטפו ואפו, ואנו אין לנו פה
 לאכול". וכל התורה כולה בנויה על הקשר של כל תלמיד ותלמיד עד הר סיני, כלשון
 הירושלמי "דהוא תלמידא קטוע מטורא דסיני הוה". ובעניין זה הנשאל הרי זה מגונה.
 כמו כן פשוט וברור שכאשר נצרכנו לפרש את דברי הירושלמי, ביארנום ע"פ פירושי
 הראשונים והאחרונים המסורים לנו.

